

IŠAIŠKINIMAS

DĖL KILMĖS ŠALIES AR KILMĖS VIETOS NURODYMO ŠVIEŽIOS, ATŠALDYTOS IR UŽŠALDYTOS KIAULIENOS, AVIENOS, OŽKIENOS IR NAMINIŲ PAUKŠČIŲ MĖSOS ŽENKLINIME.

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (toliau – VMVT) siekdama vienodo reikalavimų supratimo ir taikymo, teikia paaiškinimus, susijusius su šviežios, atšaldytos ir užšaldytos kiaulienos, avienos, ožkienos ir naminių paukščių mėsos kilmės šalies arba kilmės vietos nurodymu.

Kadangi Reglamento (ES) Nr. 1169/2011 26 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad ženklinimo informacijoje privaloma nurodyti mėsos, t. y. šviežios, atšaldytos ir užšaldytos kiaulienos, avienos, ožkienos ir naminių paukščių, kilmės šalį arba kilmės vietą, 2013 m. gruodžio 13 d. **buvo priimtas Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1337/2013**, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1169/2011 taikymo taisyklės, susijusios su šviežios, atšaldytos ir užšaldytos kiaulienos, avienos, ožkienos ir paukštienos kilmės šalies arba kilmės vietos nuorodomis (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 1337/2013).

Reglamento (ES) Nr. 1337/2013 5 straipsnis nustato mėsos ženklinimo reikalavimus, kuriuose numatyta, kad kiaulienos, avienos, ožkienos ir naminių paukščių mėsos, skirtos galutiniam vartotojui arba viešojo maitinimo įstaigai, ženklinimo **etiketėje turi būti pateiktos šios nuorodos**:

Šalis, kurioje gyvūnas užaugintas, nurodoma taip: – „**Užauginta (valstybės narės arba trečiosios šalies pavadinimas)**“. Šalis turi būti nurodoma laikantis atskiroms gyvūnų rūšims nurodytų kriterijų.

Šalis, kurioje paskerstas gyvūnas, nurodoma taip: – „**Paskersta (valstybės narės arba trečiosios šalies pavadinimas)**“

Partijos kodas, pagal kurį identifikuojama tiekiamą mėsa.

Kiaulienai kiaulių užauginimo šalis nurodoma:

- jei skerdziami daugiau nei 6 mėnesių amžiaus gyvūnai, šalis, kurioje gyvūnas augintas mažiausiai 4 mėnesius;
- jei skerdziami mažiau nei 6 mėnesių amžiaus gyvūnai ir ne mažesnio kaip 80 kg svorio, šalis, kurioje gyvūnas augintas nuo tada, kai jo svoris pasiekė 30 kg ;
- jei skerdziami mažiau nei 6 mėnesių amžiaus ir mažesnio kaip 80 kg svorio gyvūnai, šalis, kurioje gyvūnas augintas visą laikotarpį.

Avienai ir ožkieniai užauginimo šalis nurodoma ta šalis, kurioje gyvūnas augintas mažiausiai 6 mėnesius arba, jeigu skerdziami mažiau nei šešių mėnesių amžiaus gyvūnai, šalis, kurioje gyvūnas augintas visą auginimo laikotarpį.

Paukštienai užauginimo šalis nurodoma ta šalis, kurioje gyvūnas augintas mažiausiai mėnesį arba, jeigu skerdziami mažiau nei mėnesio gyvūnai, šalis, kurioje pradėtas penėti gyvūnas augintas visą auginimo laikotarpį.

Jei gyvūnų auginimo laikotarpis neatitinka aukščiau nurodytų, tai ženklinime pateikiama atitinkama nuoroda „Užauginta keliose ES valstybėse narėse“, „Užauginta keliose ES nepriklausančiose šalyse“, „Užauginta keliose ES valstybėse narėse ir ES nepriklausančiose šalyse“.

Tačiau, jeigu maisto verslo operatorius kompetentingai institucijai pateikia pakankamai įrodymų, kad gyvūnas buvo užaugintas konkrečiose šalyse, gali būti pateikiama nuoroda „Užauginta (išvardijamos valstybės narės ir trečiosios šalys, kuriose augintas gyvūnas)“

Nuoroda „**Kilmės šalis – (valstybės narės arba trečiosios šalies pavadinimas)**“ galima rašyti, jeigu maisto verslo operatorius kompetentingai institucijai pateikia pakankamai įrodymų, mėsa gauta iš vienoje valstybėje narėje arba trečiojoje šalyje gimusių, užaugintų ir paskerstų gyvūnų.

Reglamento (ES) Nr. 1337/2013. 7 straipsnyje numatyta galimybė **smulkintą mėsą ir mėsos nuopjovas** ženklinti nuorodomis:

„Kilmės šalis – ES“, jeigu smulkinta mėsa arba mėsos nuopjovos pagamintos vien tik iš skirtingose valstybėse narėse gimusių, užaugintų ir paskerstų gyvūnų mėsos;

„Užauginta ir paskersta ES“, jeigu smulkinta mėsa arba mėsos nuopjovos pagamintos vien tik iš skirtingose valstybėse narėse užaugintų ir paskerstų gyvūnų mėsos;

„Užauginta ir paskersta ne ES“, jeigu smulkinta mėsa arba mėsos nuopjovos pagamintos vien tik iš importuotos į Sąjungą mėsos;

„Užauginta ne ES“ ir „Paskersta ES“, jeigu smulkinta mėsa arba mėsos nuopjovos pagamintos vien tik iš gyvūnų, importuotų į Sąjungą paskersti ir paskerstų vienoje ar skirtingose valstybėse narėse, mėsos;

„Užauginta ir paskersta ES ir ne ES“, jeigu smulkinta mėsa arba mėsos nuopjovos pagamintos iš vienoje ar skirtingose valstybėse narėse užaugintų ir paskerstų gyvūnų mėsos ir į Sąjungą importuotos mėsos arba į Sąjungą importuotų ir vienoje ar skirtingose valstybėse narėse paskerstų gyvūnų mėsos.

Reglamentas (ES) Nr. 1337/2013 yra taikomas nuo 2015 m. balandžio 1 d.

VMVT vykdomos valstybinės kontrolės metu vertinant šviežios, atšaldytos ir užšaldytos kiaulienos, avienos, ožkienos ir naminių paukščių mėsos ženklinimo informaciją, turi būti vertinama mėsos kilmės šalies ar kilmės vietos nuorodos pateikimo atitiktis Reglamente (ES) Nr. 1337/2013 nustatytiems reikalavimams.

Tikrinant prekybą nepakuota (sveriama) šviežia mėsa (turgavietėse, prekybos centruose) taip pat būtina atkreipti dėmesį į mėsos kilmės ženklinimą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. 3D-247 „Dėl kiaulienos, paukštienos, avienos, ožkienos kilmės šalies ženklinimo ir žemės ūkio ministro 2015 m. kovo 23 d. įsakymo Nr. 3D-206 pripažinimo netekusiu galios“, galutiniam vartotojui mažmeninės prekybos vietose (pvz.: turgavietėse, kitose prekybos vietose) realizuojamos nefasuotos mėsos kilmės šalis arba kilmės vieta privalo būti pateikta jos kainų etiketėje, vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 1337/2013 5, 6 ir 7 straipsnių nuostatomis, pateikiant pilnus gyvūno užauginimo ir paskerdimo kilmės šalies arba kilmės vietos pavadinimus, arba Reglamente (ES) Nr. 1337/2013 nustatytas nuorodas, jų netrumpinant.

Reglamente (ES) Nr. 1337/2013 nustatytų reikalavimų neatitinkantis mėsos kilmės šalies arba kilmės vietos pateikimas mėsos ženklinimo informacijoje yra laikomas vartotojų klaidinimu, o tokie pažeidimai turi būti pradėti šalinti nedelsiant, siekiant užtikrinti sąžiningos informacijos apie maistą pateikimą vartotojams, kaip numatyta Reglamento (ES) Nr. 1169/2011 7 straipsnio 1 dalies a punkte.

Informaciją parengė VMVT Veterinarijos sanitarijos skyrius, el. paštas vss@vmvt.lt
Informacija paskutinį kartą atnaujinta 2021-09-16